

Kemi
10.06.2011

OIKEUSMINISTERIÖLLE

Asia

Lausunto koskien hovi- ja hallinto-oikeusverkoston kehittämistä

Työryhmän toimeksiannon lähtökohtana on ollut mm. työmäärien tasaaminen, virkauralla etenemismahdollisuuksien parantaminen ja henkilöstön työssä jaksamisen tukeminen.

Hovi- ja hallinto-oikeuksien kehittämistä pohtinut työryhmä esittää kehittämisvaihtoehtoinaan muutoksenhakutuomioistuimien määrän vähentämistä, niiden sijaintipaikkakuntien muutoksia, tuomiopiirijaon muutoksia sekä alueellisen ja asiallisen toimivallan muutoksia.

Työryhmä on päättänyt esittää yhdistettäväksi Oulun ja Rovaniemen hallinto-oikeudet ja yhdistettävän Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden sijaintipaikaksi Oulua.

Mikäli lähtökohtaisesti hyväksytään se, että Rovaniemen ja Oulun hallinto-oikeudet ovat liian pieniä yksiköitä ja perustettavaksi tulee Pohjois-Suomen hallinto-oikeus, kannatan sen sijaintipaikaksi Rovaniemeä.

Hallinto-oikeuksissa on varsin vähän suullisia käsittelyjä, joten hallinto-oikeuden sijainnilla ei ole niin keskeistä merkitystä mm. asianosaisten kustannusten kannalta.

Asiamäärien tasaamiseksi tarvittaisiin rakenteellisten ratkaisujen lisäksi muitakin keinoja. Forum -säännösten avulla voidaan lähtökohtaisesti tasata asiamäärää hallinto-oikeuksien kesken. Esimerkiksi veroasiat olisi sopiva asiaryhmä, koska verohallinnon virka-alueena on jo koko maa. Ei liene mitään erityisiä perusteita Helsingin hallinto-oikeuden yksinomaiselle toimivallalle välillistä verotusta koskevissa asioissa. Hajauttaminen veroasioissa, suurimpana asiaryhmänä, olisi järkevää, kuten tasotyöryhmäkin on esittänyt.

Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden sijoittamisella Ouluun saavutettaisiin suhteellisen vähäisiä säästöjä toimitilakustannuksissa. Oulun hallinto-oikeudessa on enemmän henkilöstöä kuin Rovaniemen hallinto-oikeudessa, joten yhdistäminen tulisi toteuttaa ottaen huomioon mm. henkilöstön luonnollinen poistuma ja sijoittuminen mahdollisesti muihin tehtäviin.

Hallinto-oikeuksissa ei ole vielä käytössään eri asiaryhmien vaatimaa työmäärää kuvaavia mittareita. Mittarityöryhmä on asetettu 02.07.2010. Tämän työryhmän työn tulokset on syytä ottaa myös huomioon.

Keskeinen tekijä Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden sijaintipaikkaa harkittaessa on se, että Rovaniemellä sijaitsevat Lapin yliopiston oikeustieteellinen tiedekunta sekä hovioikeus. Oikeustieteellisellä opetuksella on merkitystä tuomareiden koulutuksessa, rekrytoinnissa sekä ammattitaidon kehittämisessä. On myös järkevää, että molempien tuomioistuinlinjojen muutoksenhakutuomioistuimet sijaitsevat samalla paikkakunnalla, Rovaniemellä.

Hovioikeuksien osalta työryhmä päätyi yhden hovioikeuden vähentämiseen. Rovaniemen hovioikeuden osalta esillä oli vaihtoehtona sijaintipaikkakunnaksi Oulu. Hovioikeuden sijaintia Rovaniemellä puoltaa Rovaniemellä oleva oikeuskeskittymä, mitä heikentäisi hovioikeuden siirto Ouluun. Hovioikeudella on Rovaniemellä tarkoituksenmukaiset, sille räätälöidyt toimitilat. Töiden taasaamiseksi hovioikeuksien kesken olisi järkevää toteuttaa hovioikeuspiirien välillä tuomiopiirimuutoksia.

Oikeudenkäyntien asianosaisten kannalta kustannuksia voitaisiin vähentää ottamalla enenevässä määrin oikeudenkäynneissä käyttöön videoyhteyksiä, jolloin muutoksenhakutuomioistuimen sijaintipaikkakunnalla ei ole niin suurta merkitystä.

Sijoittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeus Rovaniemelle ja pysyttämällä hovioikeus Rovaniemellä, toteutetaan konkreettisesti valionhallinnon alueellistamisvelvoitteita.

Marja-Leena Tervahauta
Rovaniemen oikeusapupiirin oikeusaputoimen johtaja